

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ПРОБЛЕМАТИКА ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ

06 лютого 2026 року

Харків

Матеріали XXIV міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 104-й річниці з дня народження доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента АН УРСР, ректора Харківського юридичного інституту (1962–1987 рр.) В. П. Маслова

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ,
ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦИВІЛІСТИЧНА ПЛАТФОРМА»

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ПРОБЛЕМАТИКА ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ

**Матеріали XXIV науково-практичної конференції,
присвяченої 104-й річниці з дня народження
доктора юридичних наук, професора,
члена-кореспондента АН УРСР, ректора Харківського
юридичного інституту (1962–1987 рр.)
В. П. Маслової**

(Харків, 6 лютого 2026 року)

Харків
«ЕКУС»
2026

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
рішенням кафедри цивільного права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
(протокол № 6 від 03 березня 2026 року)*

Організаційний комітет конференції

Гетьман А. П. – доктор юридичних наук, професор, ректор Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, академік НАПрН України (голова оргкомітету конференції);

Журавель В. А. – доктор юридичних наук, професор, президент НАПрН України, академік НАПрН України (заступник голови оргкомітету конференції);

Лученко Д. В. – доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (член оргкомітету конференції);

Спасибо-Фатеева І. В. – доктор юридичних наук, професор, зав. кафедри цивільного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член-кореспондент НАПрН України (член оргкомітету конференції);

Яроцький В. Л. – доктор юридичних наук, професор, зав. кафедри цивільно-правової політики, права інтелектуальної власності та інновацій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член-кореспондент НАПрН України (член оргкомітету конференції);

Ходико Ю. С. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (член оргкомітету конференції);

Донець А. Г. – кандидат юридичних наук, доцент, асистент кафедри цивільного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (секретар конференції)

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2026

© Національна академія правових наук України, 2026

© Громадська організація «Цивілістична платформа», 2026

© Вид-во «ЕКУС», 2026

усом шляхом видачі спадкоємцям нових свідоцтв про право на спадщину (ч. 3 ст. 1300 ЦК). При цьому при внесенні змін до свідоцтва про право на спадщину, коли нотаріус видає спадкоємцям нові свідоцтва, одночасно повинні бути внесені відповідні зміни у Держреєстр, оскільки важливо відобразити логічний ланцюжок виникнення права у спадкоємців та трансформації цього права внаслідок перерозподілу спадщини.

У разі застосування такого способу перерозподілу спадщини, як сплата грошової компенсації, у судовому рішенні зазначається про стягнення на користь «нового» спадкоємця грошової суми. Якщо до складу спадщини входило право на вклад у банку (фінансовій установі) або грошові кошти, і вони були отримані спадкоємцем, то при перерозподілі спадщини грошова сума у відповідній частині підлягає стягненню з них на користь «нового» спадкоємця.

Якщо певна частина спадкового майна збереглися, а інша відчужена спадкоємцями, суд вирішує питання про присудження «новому» спадкоємцеві частини майна в натурі, а щодо іншої частини ухвалює рішення про стягнення грошової компенсації.

Пономаренко О. М.,

*кандидат юридичних наук, доцент
кафедри цивільно-правових дисциплін
і трудового права ім.*

*О. І. Процевського
ХНПУ ім. Г. С. Сковороди
доцент кафедри правового
регулювання економіки
ХНЕУ імені Семена Кузнеця*

ЦІНА СВОБОДИ: ЧИ МАЄ ПРАВО НА КОМПЕНСАЦІЮ «ПОСТРАЖДАЛИЙ» ВІД РОЗЛУЧЕННЯ?

Коли говорять про постраждалу особу, то, як правило, мають на увазі суб'єкта, чії суб'єктивні права (абсолютні або в межах відносних правовідносин) були порушені та вимагають відновлення шляхом виплати різного роду компенсацій. При цьому в зобов'язальних правовід-

носінах право на отримання компенсації традиційно пов'язують із порушенням саме майнових прав. У цивілістиці майже не порушується питання про те, чи можуть наставати негативні правові наслідки для особи, яка не виконує взяті на себе зобов'язання особистого немайнового характеру. У цьому контексті залишаються без відповіді важливі питання: чи можна вважати людину, якій було дано такі обіцянки, постраждалою? І відповідно, чи має така особа право на захист від недобросовісної поведінки іншого суб'єкта? Пошук відповіді на ці питання є надзвичайно актуальним для сімейного права. Варто зазначити, що, незважаючи на концептуальний характер цієї проблеми, у рамках даного дослідження ми торкнемося лише питань, пов'язаних із можливістю визнати постраждалою особою того, перед ким не були виконані шлюбні зобов'язання, та наслідків, що з цього випливають.

Уявляється, що корінь проблеми криється у самому розумінні шлюбу та можливості застосування до нього усталених цивілістичних конструкцій.

Відомо, що історично склалося кілька теорій розуміння сутності шлюбу. У Стародавньому Римі шлюб розумівся як договір. З поширенням християнства він почав розглядатися як божественний союз (таїнство). У німецькій правовій системі (зокрема й у радянській доктрині) під шлюбом розуміли інститут особливого роду (*sui generis*). Усі три теорії досі знаходять свій вияв у сучасних правових системах країн світу (найчастіше не в чистому, а у змішаному вигляді).

В Україні шлюб традиційно розуміється як інститут особливого роду. Верховний Суд у своїх правових позиціях неодноразово підкреслював, що шлюб не є договором, а тому норми договірного права на нього не поширюються. І певною мірою він, безперечно, має рацію. Шлюб як права конструкція має низку незаперечних особливостей, які неможливо ігнорувати.

З іншого ж боку, якщо придивитися уважніше, можна дійти законотвірної висновку, що за своєю сутністю, попри низку специфічних рис, він мало чим відрізняється від класичного цивільно-правового договору. Ніхто не заперечуватиме, що шлюб, як і будь-який договір, ґрунтується на вільному волевиявленні сторін (жінки та чоловіка), яке спрямоване на виникнення приватних (сімейних) правовідносин. Іншими словами, укладаючи шлюб, жінка та чоловік, по суті, домовляються про виник-

нення сімейних правовідносин, змістом яких є комплекс суб'єктивних прав та обов'язків. Цей набір визначається індивідуально: він може бути типовим (передбаченим законом) або персональним (конкретизованим у шлюбному договорі).

Слід ще раз наголосити, що в основі шлюбу лежить обіцянка партнерів любити одне одного в горі і в радості, підтримувати та піклуватися одне про одного. І в переважній більшості випадків кожен із тих, хто стає на рушник, сподівається, що ці обіцянки будуть виконуватися і лише смерть розлучить закоханих. Ця романтична складова мала втілення і в теорії сімейного права, де шлюб тривалий час розглядався як довічний союз. Та й у сучасному житті більшість шлюбів продовжують укладатися з надією на довічність і на те, що кожен партнер добросовісно виконуватиме взяті на себе зобов'язання. І ця особливість шлюбу споріднює його зі звичайним цивільно-правовим договором, при укладенні якого сторони так само сподіваються на сумлінність контрагента і дотримання принципу «*Pacta sunt servanda*».

Але, на відміну від більшості цивільно-правових зобов'язань, порушення яких зачіпає здебільшого майнову сферу, порушення шлюбних зобов'язань найчастіше стає причиною особистої трагедії для добросовісного з подружжя та інших членів сім'ї (особливо дітей). Особливість шлюбу зумовлена тим, що він є суто особистим союзом, який торкається найтоншої і найвищої матерії – душі людини. А тому шкода, заподіяна недотриманням шлюбних обіцянок, не може зрівнятися з жодними майновими втратами сторони звичайного зобов'язання. У цьому аспекті можна з упевненістю констатувати, що фігура потерпілого у справах про розлучення (особливо коли причиною стає недобросовісна поведінка одного з партнерів) є настільки ж природною, наскільки вона є природною при будь-якому порушенні зобов'язань.

Стверджуючи це, ми водночас не можемо не брати до уваги той факт, що, на відміну від звичайного зобов'язання, шлюбні відносини містять елементи, які не терплять правового втручання. Основна частина особистих немайнових відносин, що становлять ядро шлюбу, виходить за межі правового регулювання. Обов'язки любові, поваги, вірності належать до сфери моралі та етики. Це сфера особистої автономії та свободи суб'єкта. Тут діють закони зовсім іншого, вищого порядку, і відпо-

відальність виражається в інших категоріях – докори сумління, сором, суспільний осуд тощо.

Автономія особистості, що лежить в основі шлюбного союзу, зумовлює свободу та право особистого вибору кожного з подружжя, що становить основу принципу добровільності шлюбу. Особливо слід підкреслити, що свобода шлюбного союзу є абсолютною, не допускає жодних обмежень і гарантується на будь-якому етапі існування шлюбу. Цей принцип лежить в основі права на розірвання шлюбу. І в цьому аспекті шлюб також перегукується з традиційним договором, право на розірвання якого є гарантією принципу свободи договору.

Крім того, оскільки шлюбні відносини зачіпають насамперед особисту сферу і ґрунтуються на довірі партнерів одне до одного, використовуючи цивілістичну термінологію, можна впевнено стверджувати, що шлюб як договір належить до категорії фидуціарних правочинів.

Фидуціарний характер шлюбу та недоторканність особистості зумовлюють можливість його вільного розірвання. Втрата довіри у відносинах між подружжям, як і в більшості фидуціарних правочинів, є підставою для односторонньої відмови від шлюбу, що виражається у формі розлучення за ініціативою одного з подружжя.

З погляду права, розірвання шлюбу є суб'єктивним правом кожного з подружжя, яке він може реалізувати вільно, на власний розсуд. Заборону або обмеження цього права слід вважати посяганням на автономію особистості. Таким чином, право на розірвання шлюбу є такою ж гарантією свободи шлюбного союзу, як і можливість його укладення виключно на підставі вільної волі наречених.

Виходячи з викладеного, слід констатувати: ініціюючи розірвання шлюбу, людина реалізує своє суб'єктивне право на розлучення. А це означає, що жодних санкцій до такої особи застосовано бути не може. У цьому контексті викликає подив ч. 4 ст. 1488 проєкту ЦК, яка передбачає право на відшкодування моральної шкоди за відмову від реєстрації шлюбу. Відмовляючись від реєстрації, наречений (наречена) реалізує своє право на шлюб, що є правомірною поведінкою і не може бути підставою для притягнення до відповідальності у вигляді відшкодування моральної шкоди.

Отже, якби категорія «компенсації» розглядалася виключно як санкція за протиправну поведінку, то про жодну компенсацію при розлученні не могло б бути й мови.

Однак теорія цивільного права та сучасна практика Верховного Суду розуміють компенсацію значно ширше, зокрема як спосіб відновлення порушеної рівноваги. В основі права на компенсацію лежить принцип справедливості. І тільки таке широке розуміння компенсації (як способу відновлення балансу, порушеного правомірною, але недобросовісною поведінкою одного з подружжя) дає нам можливість порушувати питання про визнання іншого з подружжя постраждалою стороною та визнання за ним права на відшкодування.

Чинне сімейне законодавство не передбачає можливості отримання будь-яких компенсацій при розірванні шлюбу (крім аліментів та поділу майна). Не передбачає їх і проєкт ЦК. У чинному СК наслідки розлучення зводяться насамперед до поділу спільного майна (у тому числі з можливістю вимагати поділу з відступом від засад рівності у певних випадках) та права колишнього з подружжя на утримання. Однак підстави для цього є надмірно обмеженими. У більшості випадків передбачені законом наслідки розлучення не призводять до відновлення справедливості щодо постраждалого з подружжя.

Нині єдиним ефективним способом отримати компенсацію при розлученні є укладення шлюбного договору, в якому такі наслідки можна передбачити. Вони можуть виражатися в різних формах: у праві на утримання після розірвання шлюбу, у праві на отримання одноразової компенсації, у виникненні права власності на майно тощо.

Проте, зважаючи на те, що в Україні правова культура договірного регулювання сімейних відносин перебуває на досить низькому рівні, механізми та форми отримання компенсацій при розірванні шлюбу мають бути передбачені й у законодавстві. Звісно, право на компенсацію не може стати універсальним правилом для кожного розлучення. Воно повинне застосовуватися адресно і виключно в тих випадках, коли розірвання шлюбу кардинально порушує баланс інтересів. Як справедливо зазначав класик: «Усі щасливі сім'ї схожі одна на одну, кожна нещаслива сім'я нещаслива по-своєму». Саме тому при розгляді такої категорії справ слід шукати індивідуальний підхід. Наприклад, не можна залишати без належного захисту того з подружжя, хто інвестував свій ресурс у довготривалий шлюб та виховання дітей, сприяв кар'єрному зростанню іншого з подружжя, взявши на себе тягар ведення домашнього господарства

та пожертвувавши заради інтересів сім'ї власною кар'єрою. У подібних випадках після розлучення така особа залишається без реальної можливості забезпечити собі якщо не колишній, то хоча б достатній рівень життя. Саме тому вбачається за необхідне вдосконалити сімейне законодавство, передбачивши право та підстави для компенсації постраждалому від розлучення подружжю, а також розширивши поле для судового активізму, що забезпечить адресний підхід до кожного випадку розірвання шлюбу.

Попович К. Г.,
*аспірантка кафедри
цивільного права та процесу ДВНЗ
«Ужгородський національний
університет»*

ВОЄННИЙ СТАН ЯК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦІЇ СПАДКОВИХ ПРАВ ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ

Запровадження воєнного стану в Україні зумовило істотні трансформації у правовому регулюванні суспільних відносин, зокрема у сфері спадкового права. Повномасштабна збройна агресія спричинила масові випадки загибелі, зникнення безвісти, внутрішнього переміщення осіб, втрати майна та ускладнення доступу до нотаріальних і судових процедур, що безпосередньо вплинуло на реалізацію спадкових прав постраждалих осіб та членів їхніх сімей.

В умовах воєнного стану спадкові правовідносини зазнають суттєвих змін як на нормативному полі, так і на практичному рівні, що проявляється у запровадженні спеціальних правил щодо відкриття спадщини, продовження процесуальних строків, посвідчення заповітів та здійснення нотаріальних дій. Особливої актуальності набуває проблема забезпечення балансу між публічними інтересами держави та приватними інтересами постраждалої особи, яка опинилася у вразливому правовому становищі внаслідок воєнних дій.

У цьому контексті дослідження воєнного стану як фактора трансформації спадкових прав постраждалої особи є своєчасним і необхідним,

ЗМІСТ

Бойчук Д. С. ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	4
Абдель Фатах А. С. СУБРОГАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ШВИДКОГО ВІДНОВЛЕННЯ МАЙНОВОГО СТАНУ	6
Аврамова О. Є. ВІДНОВЛЕННЯ ПОШКОДЖЕНОГО ЖИТЛА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	10
Анатійчук В. В. КОМПЕНСАЦІЯ ЗА ПОШКОДЖЕНЕ МАЙНО, ЯКЕ ІСНУЄ ЛИШЕ У ВИГЛЯДІ МАЙНОВИХ ПРАВ: ПРОГАЛИНИ ЗАКОНОДАВСТВА ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	14
Бакутін А. О. ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ НА АУДІОВІЗУАЛЬНІ ТВОРИ У ТЕЛЕВІЗІЙНИХ ПРОГРАМАХ.....	19
Беяневич О. А. РЕКВИЗИЦІЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	24
Біляєв О. О. ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «АПАРТАМЕНТИ» КРИЗЬ ПРИЗМУ ПОНЯТТЯ «ЖИТЛО» ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОГО ЗАХИСТУ ПРАВ НА НИХ.....	29
Білянська Н. В. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ У СФЕРІ МЕДИЧНОГО ПРАВА	33
Борисова В. І. ПРАВА НА ОСОБЛИВИЙ ЗАХИСТ І ДОПОМОГУ ДІТЕЙ, ЯКІ ЗАЛИШИЛИСЬ БЕЗ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ.....	37
Вавженчук С. Я. НЕТРАДИЦІЙНА КОНСТРУКЦІЯ «ВИЗНАННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НЕДІЙСНИМИ» В СУДОВОМУ ТА ПОЗАСУДОВОМУ ПОРЯДКУ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: РЕФОРМАЦІЙНІ ВЕКТОРИ	41

Галянтич М. К.	
ЗАХИСТ ПРАВ ВЛАСНИКА ПРИ РЕКВІЗИЦІЇ ЖИТЛА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	44
Гетьманцева Н. Д.	
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ БІЗНЕСУ ВНАСЛІДОК ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ	49
Гужва А. М.	
ЗУПИНЕННЯ АБО ВІДМОВА ВІД ВИКОНАННЯ ЗУСТРІЧНОГО ОBOB'ЯЗКУ СТОРОНОЮ ДОГОВОРУ ЯК ДОСУДОВИЙ СПОСІБ ЗАХИСТУ УЧАСНИКІВ ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН	53
Донець А. Г.	
КОМПЕНСАЦІЙНІ НАСЛІДКИ ВТРАТИ БІОЛОГІЧНОГО МАТЕРІАЛУ ЗА ДОГОВОРОМ ЗБЕРІГАННЯ.....	58
Дуденко Т. В.	
АЛГОРИТМ ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ.....	64
Жорнокуй Ю. М.	
ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ІМУНІТЕТІВ ДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА, СТВОРЕНИХ КРАЇНОЮ-АГРЕСОРОМ	67
Заїка Ю. О.	
ЗАХИСТ ІНТЕРЕСІВ ВЛАСНИКА ПРИ ПРИМУСОВОМУ ВИЛУЧЕННІ МАЙНА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	72
Зайцев О. Л.	
ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД	76
Замуравкіна Р. М.	
ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЗА ДОГОВОРОМ КОМЕРЦІЙНОГО НАЙМУ (ОРЕНДИ) ЖИТЛА	80
Запорожченко А. В.	
ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА ВІДНОВЛЕННЯ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ В УМОВАХ ЗМІНИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ПІДСУДНОСТІ	82

Зеліско А. В.	
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ПОРУШЕНИХ ПРАВ ЧЛЕНІВ КООПЕРАТИВІВ: СУДОВА ПРАКТИКА	86
Зозуляк О. І., Паруга Ю. І.	
МЕХАНІЗМИ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ ПІДПРИЄМНИЦЬКИМ ЮРИДИЧНИМ ОСОБАМ, ЯКІ ЗАВДАНІ ВІЙНОЮ	92
Зубар В. М.	
ПРИНЦИП ЄДИНОЇ НЕРУХОМОЇ РЕЧІ В УМОВАХ ВІДНОВЛЕННЯ ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ	98
Карнаух Б. П.	
ДЕЛІКТИ І КОНДИКЦІЯ У КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМИ НАЛЕЖНОГО ЗАХИСТУ	103
Коваль І. Ф.	
ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ СПРАВ ПРО ДОСТРОКОВЕ ПРИПИНЕННЯ ДІЇ СВДОЦТВА НА ТОРГОВЕЛЬНУ МАРКУ	107
Корж К. О.	
ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ ВИКЛИКИ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ ЗБРОЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	111
Коробцова Н. В.	
КОМПЕНСАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ТА ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ: ТОЧКИ ПЕРЕТИНУ	113
Коросташивець Ю. Г.	
ОСОБЛИВОСТІ МАТЕРІАЛЬНОГО ТА ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПОРЯДКУ ВИЗНАЧЕННЯ ПОХОДЖЕННЯ ДИТИНИ ВІД БАТЬКА, ЯКИЙ ЗАГИНУВ АБО ВИЗНАНИЙ БЕЗВІСНО ВІДСУТНІМ ПРИ ВИКОНАННІ ВІЙСЬКОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ.....	116
Коссак В. М.	
ЗАХИСТ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ У РАЗІ ВИЗНАННЯ СПАДЩИНИ ВІДУМЕРЛОЮ	120
Кочин В. В.	
ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ОСОБИ В УМОВАХ НОРМАТИВНОЇ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ: МІЖ RESTITUTIO IN INTEGRUM ТА КОНСТИТУЦІЙНО ЗУМОВЛЕНИМ ПРАВОВИМ СТАНОМ.....	125

Кравчик М. Б.	
РЕАЛІЗАЦІЯ СПАДКОВИХ ПРАВ ЗА ВІДСУТНОСТІ ПІДТВЕРДЖЕННЯ БАТЬКІВСТВА.....	129
Кулик М. М.	
ЄВРОПЕЙСЬКА РЕПАРАЦІЙНА КОМІСІЯ ТА РЕСТРАКЦІЙНІ ЗАХОДИ: ЯК КОМПЛЕКСНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН МІЖНАРОДНИМИ ТА НАЦІОНАЛЬНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ	134
Кухарев О. Є.	
СПАДКУВАННЯ ПРАВА НА ОТРИМАННЯ КОМПЕНСАЦІЇ ЗА ЗНИЩЕННЯ ЖИТЛА ВНАСЛІДОК БОЙОВИХ ДІЙ.....	137
Lassen T.	
ACCESSORINESS OF REAL ESTATE LIEN AND PROTECTION OF THE OWNER.....	141
Лепех С. М.	
ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТРАХОВИКА ЗА ДОГОВОРАМИ СПОЖИВЧОГО СТРАХУВАННЯ: ЄДНІСТЬ ЗАКОНОДАВЧОГО ПІДХОДУ.....	145
Майданик Р. А.	
ПУБЛІЧНІСТЬ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ І ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ: ОКРЕМІ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ.....	148
Маліновська І. М.	
ОСОБЛИВОСТІ ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ У РАЗІ ПОРУШЕННЯ ЇЇ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	159
Маслова-Юрченко К. О.	
ПРОБЛЕМАТИКА ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ У ВИПАДКУ ПОСЯГАННЯ НА ЧЕСТЬ І ГІДНІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ.....	163
Махінчук В. М.	
КОМПЕНСАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ЯК ФОРМА ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ОСОБИ, ПОСТРАЖДАЛОЇ ВНАСЛІДОК ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ.....	168
Менджул М. В.	
ОСОБЛИВОСТІ ДОКАЗУВАННЯ У СПРАВАХ ПРО НЕНАЛЕЖНЕ ВИКОНАННЯ МЕДИЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ СВОЇХ ОБОВ'ЯЗКІВ В КОНТЕКСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ.....	173

Мічурін Є. О.	
ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ОСІБ, ЯКІ ВТРАТИЛИ (В ЯКИХ ПОШКОДЖЕНО) ЖИТЛО ВНАСЛІДОК ВОЄННОГО СТАНУ.....	177
Педенко А. В.	
ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВІДНОВЛЕННЯ ПРАВ ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА САМОЗАХИСТ ТА ОБІГУ ЦИВІЛЬНОЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ.....	180
Печений О. П.	
ПРОБЛЕМАТИКА КОМПЕНСАЦІЙНОСТІ ПРИ ПЕРЕРОЗПОДІЛІ СПАДЩИНИ.....	183
Пономаренко О. М.	
ЦІНА СВОБОДИ: ЧИ МАЄ ПРАВО НА КОМПЕНСАЦІЮ «ПОСТРАЖДАЛИЙ» ВІД РОЗЛУЧЕННЯ?.....	186
Попович К. Г.	
ВОЄННИЙ СТАН ЯК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦІЇ СПАДКОВИХ ПРАВ ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ.....	191
Порада С. В.	
ВІДНОВЛЕННЯ МАЙНОВОГО СТАНОВИЩА ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ЯК ПОТЕРПІЛОЇ ЧЕРЕЗ МЕХАНІЗМ СОЛІДАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ У СПРАВАХ ПРО БАНКРУТСТВО.....	195
Посполітак В. В., Ханік-Посполітак Р. Ю	
ПРОБЛЕМИ БАЛАНСУ МІЖ ЗАСТОСУВАННЯМ НАТУРАЛЬНОЇ РЕСТИТУЦІЇ ТА ГРОШОВОЇ КОМПЕНСАЦІЇ ПОСТРАЖДАЛИЙ ОСОБИ.....	200
Сліпченко С. О.	
ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ОСОБИ, ЯКА ВТРАТИЛА ЖИТЛО ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ.....	205
Спасибо-Фатєєва І. В.	
ЧИ Є ПОРУШЕННЯМ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД ВІДМОВА СУДУ У ЗАДОВОЛЕННІ ПОЗОВУ ПРО ВИЗНАННЯ ПРАВОЧИНУ НЕДІЙСНИМ У РАЗІ, КОЛИ СУДОМ БУВ ВИРІШЕНИЙ СПІР МІЖ ЦИМИ Ж УЧАСНИКАМИ ПО ІНШОМУ ПОЗОВУ?.....	209

Спесівцев Д. С.	
ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТА ПОВЕДІНКОВИЙ АСПЕКТИ КОНТРАХІСТУ СУБ'ЄКТИВНИХ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ЯК ФОРМИ ПРОТИПРАВНОЇ ПОВЕДІНКИ (НА ПРИКЛАДІ КЕЙСІВ ЩОДО ЗАХІСТУ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО).....	214
Сурженко О. А.	
ПИТАННЯ КОМПЕНСАЦІЇ ПРИ ПОДІЛІ МАЙНА МІЖ СПІВВЛАСНИКАМИ.....	219
Удянський В. В.	
ДАО ЯК СУБ'ЄКТ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: ДЕКОНСТРУКЦІЯ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ В УМОВАХ ПОСТНЕКЛАСИЧНОЇ НАУКИ.....	222
Харакоз К. С.	
ДІЄВІСТЬ ІНСТИТУТУ ПОХІДНОГО ПОЗОВУ КРІЗЬ ПРИЗМУ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ БАР'ЄРІВ ГОСПОДАРЬСЬКОГО СУДОЧИНСТВА.....	225
Харитонов Є. О., Харитонova О. І.	
ШКОДА ВІЙНИ ТА ПРИВАТНЕ ПРАВО: ЯК ПРАВО ВІДНОВЛЮЄ ТЕ, ЩО НЕ МОЖНА ПОВЕРНУТИ.....	230
Хоменко М. М.	
ВЕДЕННЯ ЧУЖИХ СПРАВ БЕЗ ДОРУЧЕННЯ У СИСТЕМІ НЕДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ: ОНОВЛЕННЯ КОДИФІКАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ.....	234
Цюра В. В.	
НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИЗНАЧЕННЯ «ЗАГАЛЬНИХ ЗАСАД» ПРИВАТНОГО ПРАВА.....	242
Shramm K-Y.	
RESTITUTION IN CASE OF FAILED CONTRACTUAL RELATIONS	247
Яковенко М. С.	
ВІДНОВЛЕННЯ СТАНОВИЩА ДИТИНИ, ЯКЕ ІСНУВАЛО ДО ПОРУШЕННЯ ЇЇ ПРАВА НА СПІЛКУВАННЯ З БАТЬКАМИ ТА УЧАСТІ БАТЬКІВ У ЇЇ ВИХОВАННІ.....	250

Янишен В. П.

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ КОРИСТУВАЧІВ

ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ254

Цивільно-правова проблематика відновлення становища

С91 постраждалої особи : матеріали XXIV міжнарод. наук.-практ. конференції, присвяченої 104-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР, ректора Харківського юридичного інституту (1962–1987 рр.) В. П. Маслова (Харків, 6 лют. 2026 р.). – Харків : ЕКУС, 2026. – 268 іSBN 978-617-7934-43-0

У збірнику представлено матеріали чергової, вже 24-ї міжнародної науково-практичної конференції, проведення якої було започатковано у 2003 р. і яка присвячується на цей раз 104-й річниці з дня народження доктора юридичних наук, професора Василя Пилиповича Маслова.

Захід традиційно зібрав учених-цивілістів закладів вищої освіти, провідних наукових установ і практичних працівників України та Німеччини, які розглянули актуальні проблеми приватного права (цивільного, житлового і права інтелектуальної власності).

Видання адресоване науковим працівникам, аспірантам, викладачам закладів юридичної вищої освіти (факультетів ЗВО), а також працівникам суду, адвокатури, органів юстиції, практикуючим юристам, іншим особам, які вивчають і застосовують цивільне, житлове законодавство. Посилання на відео-запис конференції : https://www.youtube.com/live/QG1p8gbRvG4?si=1G2sUlhukz7_Mks

УДК 347.12(082

Наукове видання

**ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ПРОБЛЕМАТИКА ВІДНОВЛЕННЯ
СТАНОВИЩА ПОСТРАЖДАЛОЇ ОСОБИ**

**Матеріали XXIV міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 104-й річниці з дня народження доктора юридичних наук,
професора, член-кореспондента АН УРСР, ректора Харківського
юридичного інституту (1962–1987 рр.) В. П. Маслова**

(Харків, 6 лютого 2026 року)

Відповідальний за випуск *І. В. Спасибо-Фатєєва*

Видається в авторській редакції

Підписано до поширення через мережу Інтернет 04.03.2026.
Відповідає формату друкованого видання 60×84 1/16 . Гарнітура Times.
Обл.-вид. арк. 20. Вид. № 04-03-2024.

Видавництво «ЕКУС» Україна, 61057, Харків, вул. Дарвіна, 19
Тел. (+38067) 928-2209
E-mail: ecusgroup@gmail.com
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції — серія ДК № 6841 від 11.07.2019 р.